

Regionų komiteto nuomonė „Penktoji sanglaudos ataskaita“

(2011/C 166/07)

REGIONŲ KOMITETAS

- džiaugiasi, kad būsima sanglaudos politika bus skirta visiems Europos regionams, neatsižvelgiant į jų išsivystymo lygį, ir pritaria naujos tarpinės kategorijos sukūrimui, užtikrinant vienodą požiūrį į visus regionus,
- norėtų, kad įgyvendinant ir vertinant sanglaudos politiką be BVP būtų atsižvelgiama į papildomus rodiklius, nes tai padėtų geriau atspindėti kiekvieno regiono išsivystymo lygį,
- primena, kad norėtų, jog įgyvendinant sanglaudos politiką Europos socialinis fondas būtų integruotas į struktūrinius fondus, o jo lėšos būtų naudojamos teritorijų lygmeniu,
- norėtų, kad teritorinės sanglaudos tikslas būtų remiamas, visų pirma finansiškai, ir rekomenduoja lėšas teritorinio bendradarbiavimo programoms skirstyti Bendrijos, o nebe nacionaliniu lygmeniu,
- pritaria bendram principui, kad reikalinga sanglaudos politikos ir strategijos „Europa 2020“ tikslų sąveika, bet pabrėžia, kad ji negali tarnauti vien tik strategijai, nes turi Sutartyje įrašytus savo tikslus,
- norėtų, kad teritorinės sanglaudos tikslas atspindėtų ES „menu“ nustatant teritorijų prioritetą ir papildant su strategija „Europa 2020“ susijusias temas,
- pritaria, kad reikia parengti bendrą strateginę programą, ir, laikantis daugiapakopio valdymo principų, siūlo į vystymosi ir investicijų partnerystės sutartis kiekvienoje valstybėje narėje įtraukti regionų valdžios institucijas,
- nepitaria nuostatoms dėl makroekonominio (išorės) sąlygiškumo ir pasiūlymui įsteigti veiklos rezervą; sutinka, kad būtina įvesti naujas finansavimo sąlygų formas, kurios būtų susietos su rezultatais, jeigu bus pasirinkti bendri, teisingi, proporcingi ir vienodo požiūrio principu pagrįsti kriterijai.

Pranešėjas:	Michel DELEBARRE (FR / ESP), Diunkerko meras
Pamatinis dokumentas:	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Penktosios ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaitos išvados. Sanglaudos politikos ateitis“
	COM(2010) 642 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendrosios pastabos

1. palankiai vertina paskelbtą Penktąją ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaitą, kuri sudaro **tinkamą pagrindą diskusijoms** dėl sanglaudos politikos gairių po 2013 m.;

2. pripažįsta šios Europos Komisijos atliktos analizės – pirmosios po Lisabonos sutarties įsigaliojimo – svarbą visų pirma todėl, kad teritorinė sanglauda nuo šiol laikoma vienu pagrindinių Sąjungos tikslų. Vis dėlto apgailestauja, kad ataskaitoje daugiausia remiamasi statistiniais duomenimis, gautais prieš prasidedant **finansų, ekonomikos ir socialinei krizei**, kuri Europos Sąjungoje tęsiasi nuo 2008 m., todėl reikalauja, kad kitas programavimo laikotarpis būtų grindžiamas pokrizinio laikotarpio statistika ir ragina Tarybą ir valstybes nares šiai užduočiai atlikti dėti visas politines ir administracines pastangas. Be to dėl šios priežasties dar svarbiau naudoti kitus papildomus ir naujesnius rodiklius realiai regionų išsivystymo būklei įvertinti, nes vien tik BVP augimas negali parodyti tikrojo krizės poveikio. Regionų komitetas jau išdėstė savo poziciją šiuo klausimu nuomonėje „BVP ir kiti rodikliai pažangai vertinti“, kurioje siūlo du bendrus rodiklius (jie bus netrukus parengti): visapusi aplinkos apsaugos indeksą ir suderintą socialinį tyrimą regionų lygiu;

3. džiaugiasi **sanglaudos politikos įgyvendinimo pažanga**, padėjusia padidinti augimą, sukurti darbo vietų, didinti žmogiškąjį kapitalą, sudaryti palankesnes sąlygas esminei regionų infrastruktūrai kurti ir gerinti aplinkos apsaugą. Pabrėžia, kad pripažįstamas sanglaudos politikos kaip sverto vaidmuo skatinant konkurencingumą ir inovacijas, visų pirma todėl, kad ji gali sutelkti privačiojo sektoriaus potencialą;

4. konstatuoja, kad nepaisant sanglaudos politika pasiektos pažangos mažinant skirtumus, **dar yra labai didelis atotrūkis** tarp ES regionų ir pačiuose regionuose, visų pirma skiriasi infrastruktūros išsivystymo, gyventojų pajamų, viešųjų paslaugų

kokybės ir galimybių jomis naudotis lygiai; tą itin išryškina skirtingą poveikį daranti ekonomikos ir finansų krizė, vis svarbesni iššūkiai, tokie kaip globalizacija, nedarbas (visų pirma jaunimo), demografinis senėjimas, klimato kaita ir energetinė priklausomybė;

5. todėl **pabrėžia**, kad sanglaudos politika turėtų disponuoti siekiamiems tikslams įgyvendinti būtinais ištekliais, kurie sustiprintų veiksmus valstybių narių, regionų ir vietos lygmenimis, kad būtų galima atkurti tikrą ekonominę, socialinę ir teritorinę Europos regionų pusiausvyrą;

6. primena, kad **Bendrijos sanglaudos politikos pridėtinė vertė** visų pirma grindžiama šiais požiūriais:

- **solidarumo**, remiančio subalansuotą vystymąsi visoje ES,
- **strateginiu** - nustatant pagrindinius tikslus, atitinkančius regiono ir vietos gyventojų poreikius,
- **kompleksiniu** - remiantis įvairių sektorių politikos sinergija įvairiais konkrečios teritorijos lygmenimis,
- **horizontaliu** įvairių teritorijai darančių poveikį politikos sričių požiūriu,
- **teritoriniu** - atsižvelgiant į teritorijų padėtį, pabrėžiant kiekvieno regiono stipriąsias ir silpnąsias vietas,
- **daugiamečiu** - užsibrėžiant trumpalaikius, vidutinės trukmės ir ilgalaikius tikslus,
- **partnerystės** - įtraukiant Bendrijos, nacionalinį, regioninį ir vietos lygmenis bei socialinius ir ekonominius teritorijos veiklos vykdytojus į veiklos programų rengimą ir įgyvendinimą;

7. pabrėžia, kad dėl šio išskirtinio požiūrio sanglaudos politika (labiau negu bet kuri kita Europos Sąjungos politika) leidžia pasiekti, kad Europos integracija būtų matoma ir teritorijos, ir piliečių lygmenimis, atliepdama ir vienių, ir kitų poreikius;

Naujos sanglaudos politikos architektūros link

Sanglaudos politika visiems regionams, pritaikyta prie jų išsivystymo lygio

8. džiaugiasi, kad Penktojoje sanglaudos ataskaitoje patvirtinama, jog būsima sanglaudos politika bus skirta **visiems Europos regionams**, neatsižvelgiant į jų išsivystymo lygį. Todėl pabrėžia, kad struktūriniai fondai pirmenybę turėtų teikti mažiau išsivysčiusiems Europos regionams, bet kartu turėtų teikti būtina paramą ir kitiems regionams, kad būtų skatinamas jų konkurencingumas, užimtumas, socialinė įtrauktis ir tvarus vystymasis, siekiant harmoningo vystymosi visoje ES;

9. mano, kad reikia apsvarstyti galimybę sukurti **naują tarpinę kategoriją** ir jai priskirti regionus, kurių BVP sudaro 75–90 proc. Bendrijos BVP. Ši sistema sumažintų nustatytos 75 proc. Bendrijos BVP ribos efektą (dabartinė tinkamumo finansuoti riba tarp konvergencijos ir konkurencingumo tikslo) ir užtikrintų vienodas sąlygas šiems regionams. Būtina atsižvelgti į sunkumus, išylančius regionams, kurie nuo 2013 m. pirmą kartą netenkins paramos gavimo kriterijų pagal konvergencijos tikslą, ir regionams, kurie nors ir tenkina paramos gavimo kriterijus pagal konkurencingumo tikslą dabartiniu programavimo laikotarpiu, tačiau ir toliau susiduria su struktūriniais, socialiniais ir ekonominiais sunkumais įgyvendindami strategijos „Europa 2020“ tikslus ir kuriuos vargina vidiniai regioniniai skirtumai. Dėl šios kategorijos sukūrimo neturėtų nukentėti regionai, gaunantys paramą pagal konvergencijos, konkurencingumo tikslą, arba laipsniškai pradedantys ir baigiantys gauti paramą;

10. dar kartą pakartoja pageidavimą atsižvelgti ne tik į **BVP, bet ir į papildomus kriterijus**, visų pirma įgyvendinant ir vertinant programas, nes tai padėtų geriau atspindėti kiekvieno regiono išsivystymo lygį ir konkrečias juose išylančias socialines ir teritorines sanglaudos problemas (skirtumus pačiuose regionuose, pajamų pokyčius, nedarbo lygį, priegią prie visuotinės svarbos paslaugų, galimybes naudotis transporto priemonėmis, transporto rūšių sąveikumą, aplinkos kokybę, socialinę gerovę, išsilavinimo lygį ir t. t.). Programavimo laikotarpio vidurio peržiūra (5+5) turi būti proga atsižvelgti ne tik į BVP, bet ir į šiuos naujus papildomus kriterijus. Todėl prašo Europos Komisiją parengti subregioniniu lygmeniu taikytiną **vystymosi teritoriniu, socialiniu ir aplinkos apsaugos požiūriu rodiklių sąrašą** remiantis Eurostato, ESPON ir OECD tyrimais (1);

Kompleksinio požiūrio stiprinimas

11. pritaria kompleksiniam požiūriui į sanglaudos politiką, kad būtų galima skatinti visų fondų (sanglaudos fondo, ERPF, ESF, EŽŪFKP ir EŽF) papildomumą ir sudaryti sąlygas jais pasinaudoti laikantis kompleksinio požiūrio. Komitetas rekomen-

duoja aiškiai apibrėžti kiekvieno fondo taikymo sritį ir jų sąsajas su kitų ES fondų, skirtų, pavyzdžiui, transportui ar aplinkosaugai, suteikta pagalba strategijų ar veiklos srityse. Be to reikia parengti aiškias gaires Europos lygmeniu ir sukurti koordinavimo struktūras nacionaliniu ir subnacionaliniu lygmenimis;

12. prašo patikslinti **Europos socialinio fondo įsteigimo sąlygas**; mano, kad įgyvendinant sanglaudos politiką Europos socialinis fondas turėtų būti tuojau pat integruotas į struktūrinius fondus ir būtų naudingas glaudesnis ESF ir ERPF bendradarbiavimas; todėl Komitetas pritaria kryžminio finansavimo naudojimui ir veiksmų programų, finansuojamų keleto fondų lėšomis (ERPF ir ESF), parengimui;

13. laikosi nuomonės, kad nors Europos socialinis fondas turi padėti pasiekti strategijos „Europa 2020“ ir Europos užimtumo strategijos tikslus, jo **lėšos turi būti naudojamos teritorijų lygmeniu** ir turi visiškai atitikti sanglaudos politikos gaires atsižvelgiant į regionuose nustatytus poreikius (2). Džiaugiasi, kad pirmininkavusios Belgijos išvadose pasibaigus neoficialiam už sanglaudos politiką atsakingų ministrų posėdžiui (3) rekomenduojama stiprinti Europos socialinio fondo regioninį aspektą, tokiu būdu didinti jo matomumą ir labiau įtraukti į regionų socialines ir ekonomines strategijas;

14. norėtų, kad Europos socialinio fondo lėšomis **finansuojami projektai** būtų skaidresni. Reikėtų užtikrinti, kad juos įgyvendinant didesnis dėmesys būtų skiriamas teritorijoms atsižvelgiant į labai konkrečius praktiškus vietos poreikius, kad projektas taptų matomesnis, papildytų komunikacijos ir informavimo srityse atliktą darbą, ir būtų finansuojamas kaip techninė pagalba Bendrijos, nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu;

15. mano, kad ERPF ir ESF lėšas reikia skirstyti atsižvelgiant į nacionaliniu lygmeniu nustatytą procentinę dalį, kad būtų galima užtikrinti, jog bus skirta reikiamų ESF lėšų ekonominės ir socialinės sanglaudos tikslams atitinkamose valstybėse narėse ir regionuose. Regionų komitetas rekomenduoja, kad taip nustatytų maržų ribose valstybės narės pasiskirstytų struktūrinių fondų (ERPF ir ESF) lėšas nacionaliniu lygmeniu, bendradarbiaudamos su vietos ir regionų valdžios institucijomis;

16. laikosi nuomonės, kad **ERPF ir ESF** tarpusavio lanktumą ateityje reikėtų skatinti ir supaprastinti, visų pirma remiantis nauja Bendra strategine programa ir ypač rengiant vietinius vystymosi modelius ir integruotus miestų ir vietos valdžios plėtros planus (4). Be to prašo Europos Komisijos ateityje teikiant teisės aktų pasiūlymus numatyti analogišką sistemą tarp ERPF ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), kad būtų galima užtikrinti kompleksiškesnį požiūrį į kaimo teritorijas;

(2) Plg. nuomonę „Europos socialinio fondo ateitis po 2013 m.“, CdR 370/2010 (pranešėja Catuscia Marini, IT/ESP).

(3) Neoficialus ministrų posėdis vyko 2010 m. lapkričio 22–23 d. Lježe.

(4) Plg. Reglamento (EB) Nr. 1080/2006 8 str. dėl miestų tvaraus vystymosi.

(1) Europos teritorijų planavimo stebėsenos tinklas (ORATE/ESPON).

Tvirtesnis teritorinis bendradarbiavimas

17. remia **minimą teritorinį bendradarbiavimą** paliekant dabartinę trijų dalių struktūrą, bet apgailestauja, kad ji nėra pakankamai išplėtotą. Todėl pageidauja, kad šio tikslo būtų dar atkakliau siekiama

— padidinant jau numatytas lėšas,

— parengiant konkrečias, teritorinio bendradarbiavimo programoms tinkamesnes taisykles teikiant didesnę techninę pagalbą vietos lygmeniu, supaprastinant audito ir kontrolės taisykles, nustatant, kaip būtų galima taikyti ir priderinti vienodo dydžio netiesiogines sąnaudas ir apibrėžiant Bendrijos išlaidų tinkamumo taisykles,

— teikiant pasiūlymų, kaip pagerinti šių programų valdyseną;

18. rekomenduoja **lėšas teritorinio bendradarbiavimo programoms skirstyti Bendrijos**, o nebe nacionaliniu lygmeniu. Išmokų pagal šias programas gavėjai turės aiškiau parodyti regionuose įgyvendinamų teritorinio bendradarbiavimo projektų rezultatus ir pridėtinę vertę perduodami gerąją praktiką bei praktinę patirtį. Komitetas pageidautų, kad pirmenybė būtų teikiama strateginiam ir kompleksiniam požiūriui bendradarbiavimo erdvės mastu, stengiantis išvengti bet kokio nacionalinio suinteresuotumo finansine grąža;

19. prašo Komisijos būsimuose teisės aktų pasiūlymuose numatyti nuostatas, pagal kurias, įgyvendinant teritorinio bendradarbiavimo programas, būtų galima pasitelkti ESF fondą su jo taikymo sritimi susijusiems veiksams finansuoti;

20. ragina siekti **realaus visų trijų sanglaudos politikos tikslų papildomumo**. Sąjungos išikišimas pasienio, tarptautiniu ir tarpregioniniu lygiais turi papildyti pagal regionines programas, įgyvendinamas siekiant „konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslų, teikiamą paramą. Reikėtų skatinti nustatyti teritoriniam bendradarbiavimui regioninėse programose skirtas kryptis ar priemones, visų pirma tam, kad būtų galima finansuoti struktūrinius projektus tarptautiniu ar tarpvalstybiniu mastu. Kartu reikėtų siekti geresnio visų trijų „teritorinio bendradarbiavimo“ tikslo dalių koordinavimo;

21. pabrėžia, kad būtina **geriau derinti teritorinio bendradarbiavimo programas su teritorinėmis strategijomis**, rengiamomis atsižvelgiant į teritorijos veiklos vykdytojų bendrą valią⁽⁵⁾. Todėl laikosi nuomonės, kad tarpvalstybinės programos gali paremti makroregionines strategijas ir pradedamas rengti integruotas jūrų strategijas. Panašiai tarpvalstybinės programos

suteiks paramą šiuo metu rengiamoms euroregioninėms ir euro-metropolinėms strategijoms. Todėl Komitetas prašo iš esmės padidinti 150 km atstumo apribojimą, taikomą salų kaip pasienio regionų klasifikacijai;

22. ragina Europos Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas naujoms teritorinėms partnerystėms ir šiuo tikslu supaprastinti ir patobulinti **tarpregioninio bendradarbiavimo** programų valdymo tvarką. Geresnis tarpregioninis bendradarbiavimas padeda ne tik užtikrinti suderintą bendrų problemų sprendimą, bet ir pripažinti, kad novatoriški sprendimai neapsiriboja dabartinėmis teritorinėmis sienomis;

23. primena, kad **Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė (ETBG)⁽⁶⁾ yra labai svarbi priemonė** skatinant bendradarbiavimą, visų pirma tarpvalstybiniu lygmeniu. Laikosi nuomonės, kad ETBG skirtą reglamentą ateityje reikėtų supaprastinti ir adaptuoti atsižvelgiant į šiuo metu įgyjamą patirtį. Visų pirma reikėtų supaprastinti personalo klausimus reguliuojančią teisę ir ETBG mokesčių sistemą. Taip pat reikėtų sutrumpinti dabartinių procedūrų trukmę. Komitetas taip pat skatina reguliariau skirti ETBG visuotines dotacijas, kad ETBG galėtų tapti tiesioginėmis struktūrinių fondų valdytojais;

24. prašo Europos Komisiją gerinti **dabar vykdomą bendradarbiavimą prie išorės sienų**. Visų pirma būtina supaprastinti procedūras ir didinti ERPF, Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės (EKPP) ir Europos plėtros fondo (EPF) sinergijas;

25. pabrėžia, kad teritorinis bendradarbiavimas itin reikalingas atokiausiems regionams, kuriuose dėl geografinės padėties prie labiausiai nutolusių ES išorės sienų šis klausimas yra lemiamos svarbos; ragina įgyvendinti **platesnės kaimynystės veiklos planą** siekiant šiuos regionus geriau integruoti į jų geografinę aplinką;

Strateginiai prioritetai, priderinti prie regionų ypatybių

Daugiau lankstumo kartu su strategija „Europa 2020“

26. pabrėžia, kad sanglaudos politika, kartu su kitomis ES finansuojamomis politikos sritimis, gali ir turi toliau atlikti pagrindinį vaidmenį, kad būtų galima užtikrinti pažangų, tvarų ir integracinį augimą, kaip numatyta strategijoje „Europa 2020“, ir kad būtų galima **prisidėti prie harmoningo Sąjungos vystymosi** didinant visų regionų vidinį potencialą ir mažinant Europos teritorijų skirtumus, kaip tai numatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 174 straipsnyje;

⁽⁵⁾ Plg. RK nuomonę savo iniciatyva „Šiaurės jūros ir Lamanšo sąsiaurio regiono strategija“, CdR 99/2010 fin (pranešėjas Hermann Kuhn, DE / ESP).

⁽⁶⁾ Plg. RK nuomonę savo iniciatyva „Naujos ETBG reglamento persvarstymo perspektyvos“, CdR 100/2010 rev. 3 (pranešėjas Alberto Nuñez Feijoo, ES / ELP).

27. pritaria bendram principui, kad reikalinga sanglaudos politikos ir **strategijos „Europa 2020“** bei jos pavyzdinių iniciatyvų **tikslų** sąveika, kad būtų galima žengti pirmyn siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo. Taip pat mano, kad jau įdėta daug pastangų šioje srityje 2007–2013 m. laikotarpiu ir kad reikėtų jas įvertinti prieš pradėdant dar labiau telkti išteklius;

28. todėl primena, kad **sanglaudos politika negali tarnauti vien tik strategijai „Europa 2020“ ir nacionalinėms reformų programoms**, nes turi Sutartyje įrašytus savo tikslus, t. y. mažinti ekonominius, socialinius ir teritorinius skirtumus tarp Europos Sąjungos regionų. Taigi sanglaudos politika turi remtis padėtimi teritorijose, jų poreikiais ir vystymosi galimybėmis;

29. pritaria bendram principui, kad reikia sudaryti Bendrijos „meniu“ ir numatyti įvairius teminius prioritetus, kurie pakeistų dabartinę struktūrinių fondų lėšų skirstymo logiką, kai naudojamos siaurai apibrėžtos išlaidų kategorijos. Vis dėlto prieštarauja **pernelyg dideliam šių pasirinktųjų prioritetų ribojimui** rengiant naujus nacionalinius vystymosi ir investicijų partnerystės susitarimus ir rengiant veiklos programas, nes reikėtų palikti pakankamai erdvės vietos ir regionų valdžios institucijoms teritorijose įgyvendinti strategijos „Europa 2020“ tikslus;

30. laikosi nuomonės, kad Europos Komisija negali kai kuriuos šiuos prioritetus nustatyti privalomais. Juos reikia apibrėžti regionų lygiu, atsižvelgiant į teritorinę diagnozę, pabrėžiant kiekvieno regiono stipriąsias ir silpnąsias vietas. Taip pat mano, kad **neriektų visas struktūrinių fondų lėšas skirti vien tik teminiams prioritetams**, kuriuos regionai turės pasirinkti iš Bendrijos „meniu“. Ši nuostata prieštarautų pačiam kompleksinio požiūrio principui, pagal kurį vystymosi strategija grindžiama investicijomis į įvairius sektorius;

31. todėl prašo Europos Komisijos būsimuose reglamentuose dėl sanglaudos politikos pernelyg neriboti **teminių prioritetų sąrašo**, kad būtų galima atsižvelgti ne tik į teritorinę, ekonominę ir socialinę kiekvieno regiono įvairovę, bet ir užsibrėžti daugiau tikslų, nei numatyta strategijoje „Europa 2020“ socialinės ir teritorinės sanglaudos srityje;

Realiai atsižvelgti į teritorinės sanglaudos tikslą

32. pritaria principui, kad reikia **daugiau lankstumo sudarant veiklos programas**, kad būtų galima užtikrinti intervenciją įvairiuose teritorijų lygmenyse (regionų vidaus, regioniniu, keleto regionų ir makroregionų) atsižvelgiant į teritorijų ypatumus ar funkcinę erdvę, pavyzdžiui, upių baseinus, kalnų zonas, archipelagus ir t. t. Vis dėlto ši intervencija turėtų remtis bendra teritorijos veiklos vykdytojų, visų pirma, vietos ir regionų valdžios institucijų, valia kartu įgyvendinti tikrą teritorijos projektą, nekvestionuojant jo reikšmės regiono mastu;

33. norėtų, kad **teritorinės sanglaudos tikslas** atspindėtų naujojoje sanglaudos politikos struktūroje ES „meniu“ nustatant **teritorijų prioritetą** ir papildant su strategija „Europa 2020“ susijusias temas, kad teritorinė sanglauda galėtų užtikrinti subalansuotą erdvinį teritorijų planavimą, skatindama regionų ir visuotinės įvairių sričių politikos darnos tarpusavio priklausomybę. Taip pat pritaria Europos Komisijos pasiūlymui tinkamai **atsižvelgti į teritorinių ypatybių turinčius regionus** ⁽⁷⁾;

34. pabrėžia, kad ypatingas dėmesys ir toliau turėtų būti skiriamas **atokiausiems regionams**, nes Lisabonos sutarties 349 straipsnyje pripažįstamas jų išskirtinis statusas. Primena, kad būtina šiems regionams numatyti finansines sąlygas, kurios nustatytų kompensaciją už daugelį jiems iškylančių sunkumų: nuošalumas, izoliuotumas, nedidelis plotas, sudėtingos reljefo ir klimato sąlygos, ekonominė priklausomybė nuo nedidelio gaminių kiekio. Ši kompensacija būtina, kad būtų galima sudaryti palankesnes galimybes atokiausiems regionams patekti į vidaus rinką vienodomis sąlygomis su kitais Europos regionais;

35. pritaria, kad sanglaudos politikoje reikia **labiau atsižvelgti į miestų aspektą** daugiau įtraukiant miestus ir jų aglomeracijas į visus sanglaudos politikos rengimo etapus: nacionalines reformų programas, vystymosi ir investicijų partnerystės susitarimus ir veiksmų programas. Todėl pageidautų, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į miesto aspektą veiksmų programose ir dar kartą primena savo prašymą didesnę dėmesį skirti integruotai miestų plėtrai. Primena, kad labai dažnai miestų zonoms būdingi dideli ekonominiai, socialiniai ir teritoriniai skirtumai, jiems mažinti būtina rasti tinkamus sprendimus. Integruota miestų plėtra turėtų vykti remiantis pagal Leipcigo chartiją vykdomais darbais, kuriais siekiama išbandyti naują bendrą Europos tvaraus miesto etaloną. Taip pat reikėtų miestus laikyti viso regiono augimo ir vystymosi ašimi;

36. pritaria Europos Komisijos pasiūlymui vietos ir (arba) regionų išrinktiesiems atstovams suteikti svarbesnį vaidmenį pagal veiksmų programas rengiant ir įgyvendinant miestų plėtros strategijas. Suteikus vietos ir regionų valdžios institucijoms tokį savarankiškumą ir atsakomybę reikės sistemingiau skirti **miestams, aglomeracijoms ir regionams numatytų visuotinių dotacijų**; pasisako už tai, kad miesto aspektas išliktų Europos sanglaudos politikos dalimi. Miestai gali būti svarbi augimo ir inovacijų diegimo varomoji jėga. Be to glaudesni miestų ir kaimo vietovių santykiai gali skatinti ES ekonominę,

⁽⁷⁾ Plg. SESV 174 str. teigiama kad ypatingas dėmesys bus skiriamas „kaimo vietovėms, pramonės pereinamojo laikotarpio vietovėms bei didelių ir nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų turinčioms vietovėms, pavyzdžiui, labai retai apgyvendintiems toliausiai į šiaurę esantiems regionams bei salų, pasienio ir kalnuotoms vietovėms“.

socialinę ir teritorinę sanglaudą ir kartu padėti įgyvendinti strategiją „Europa 2020“. Šiai funkcijai atlikti ir ateityje bus reikalingos priemonės socialiniam ir ekonominiam stabilumui ir tvariam miestų ir probleminių miestų rajonų vystymuisi užtikrinti. Šios priemonės turėtų būti numatytos regionų veiklos programose ir įgyvendintos;

37. apgailestauja, kad **nepakankamas dėmesys skiriamas kaimo aspektui**, tuo tarpu kaimo teritorijos ir priemiesčiai, kaip jie šiuo metu apibrėžiami, sudaro daugiau kaip 80 proc. Sąjungos teritorijos. Prašo Europos Komisijos ypatingą dėmesį skirti įvairių tipų savivaldybių – tiek miesto (didelių miestų ir miestelių), tiek kaimo vietovių – ryšiui, kadangi tai yra esminis integruotos regioninio vystymosi politikos aspektas. Be to pageidautų, kad būsimoje sanglaudos politikoje derama vieta būtų skiriama kaimo aspektui ir kad būtų siekiama didesnės sąveikos ir sinergijos tarp ERPF, ESF ir EŽŪFKP teikiamos paramos remiantis nauja Bendra strategine programa bei veiksmų programų lygmeniu. Siūlo nuo dabartinės programos URBACT pereiti prie programos RURBACT⁽⁸⁾, kuri skatintų keistis gerąja praktika ir kurti tinklus miestų ir kaimų problemoms spręsti bei sąsajai tarp šių dviejų aspektų nustatyti;

38. todėl ragina veiksmų programose, pagal kurias finansuojami subregionių iniciatyva įgyvendinami projektai, **nustatyti teritorinį aspektą**. Naujas vietos vystymosi metodas turi tapti visuotine strategine sistema subregioniniam vystymuisi visose atitinkamose vietovėse, nepriklausomai nuo to, ar tai miesto, kaimo ar miesto ir kaimo vietovės, ir būti įtrauktas į regionų programas;

39. apgailestauja, kad Penktojoje sanglaudos ataskaitoje nepakankamai kalbama apie kai kurių **skirtumų pačiuose regionuose** ryškėjimo tendenciją. Minėti skirtumai susiję su tokiais reiškiniais kaip teritorinė segregacija, dėl kurios formuojasi tam tikro pobūdžio getai, toliau nyksta kai kurios atokios vietovės. Aiškus šių skirtumų nurodymas remiantis teisingais statistikos duomenimis ir priemonės, skirtos šiems skirtumams pačiuose regionuose sumažinti, padėtų geriau atsižvelgti į teritorinės sanglaudos tikslą vietos lygiu, su sąlyga, kad tos priemonės būtų valdomos regionų lygmeniu;

40. pritaria, kad būtina **didesnį dėmesį skirti vietos plėtros iniciatyvoms**, kurias reikėtų skatinti sistemingesniu Sąjungos bendru finansavimu. Dalį veiksmų programoms numatytų lėšų reikėtų skirti vietos plėtros iniciatyvoms (pavyzdžiui,

partnerystėms). Tai gali būti kvietimai teikti regioninius ar daugiaregionius projektus⁽⁹⁾, skirtus skatinti visus viešosios veiklos vykdytojus (vietos ir regionų išrinktuosius atstovus ar viešųjų įstaigų atstovus ir t. t.) ir privačios veiklos vykdytojus (įmones, prekybos rūmus, socialines įmones, kooperatyvus, asociacijas ir pan.) parengti ir įgyvendinti kompleksiniu požiūriu grindžiamas vietos plėtros strategijas⁽¹⁰⁾. Vietos plėtros iniciatyvos gali svariai prisidėti prie vietos valdžios institucijų vystymosi skiriant tinkamą finansinę paramą, įskaitant technines pagalbos programas;

41. laikosi nuomonės, kad **teritorinės sanglaudos tikslo turi būti siekiama visų sričių Sąjungos politika**, jį įgyvendinti reikia nuosekliai su sektorių politika ir sanglaudos politika, o formuojant Sąjungos politiką reikia labiau atsižvelgti į jos teritorinį poveikį. Todėl apgailestauja, kad Europos Komisija iki šiol neatsiliepė į Komiteto prašymą parengti baltąją knygą dėl teritorinės sanglaudos⁽¹¹⁾;

42. apgailestauja, kad Penktojoje sanglaudos ataskaitoje nekalbama apie **visuotinės svarbos paslaugas**, nors SESV 14 straipsnyje ir Lisabonos sutarties 26 protokole aiškiai pripažįstamas visuotinės svarbos paslaugų ir teritorinės sanglaudos esminis ryšys. Todėl dar kartą prašo, kad Sąjungos politikos teritorinis poveikis visuotinės svarbos paslaugoms būtų įvertintas *ex ante* ir *ex post*;

Sanglaudos politikos įgyvendinimas

Strateginis požiūris

43. pritaria, kad reikia **parengti bendrą strateginį programą**, kuri apimtų sanglaudos fondą, Europos regioninės plėtros fondą, Europos socialinį fondą, Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai ir Europos žuvininkystės fondą. Vis dėlto norėtų, kad ši strateginė programa būtų apibrėžta kartu su Taryba ir Europos Parlamentu ir bendradarbiaujant su Regionų komitetu. Ši bendra strateginė programa turi patikslinti įvairių Bendrijos fondų Europos Sąjungos regionuose ir kitų ES fondų, turinčių aiškų teritorinį aspektą ir glaudų ryšį su Struktūriniais fondais (pavyzdžiui, transeuropinių tinklų finansavimas arba aplinkos ir klimato kaitos fondai, kurie gali būti sukurti), intervencijos sritis, vaidmenis ir tarpusavio sąsajas;

⁽⁸⁾ RURBACT programa remtųsi URBACT programos raida stiprinimu pagal RURBACT tinklo patirtį, kad būtų galima geriau atsižvelgti į miesto ir kaimo aspektų sąsają.

⁽⁹⁾ Plg. 2000–2006 m. Italijos pavyzdį, kai buvo atsižvelgiama į teritorinę sanglaudą taikant kompleksinį požiūrį rengiant struktūrinių fondų programą. Šie kompleksiniai teritoriniai projektai apima NUTS II kategorijos 7 regionus ir yra įgyvendinami regionų viduje.

⁽¹⁰⁾ Plg. vietos veiklos grupių pavyzdį įgyvendinant LEADER+ programą.

⁽¹¹⁾ Plg. Regionų komiteto nuomonę „Teritorinė sanglauda“ (pranešėjas Jean-Yves Le Drian, FR / ESP), CdR 274/2008 fin.

44. laikosi nuomonės, kad esamos makroregioninės strategijos gali būti naudojamos kaip „**bendra makroregioninė strateginė programa**“. Regioninės strategijos, parengtos pagal veiksmų programas (atsižvelgiant į tris sanglaudos politikos tikslus), galės remtis minėtų makroregioninių strategijų prioritetais;

45. prašo **Europos Komisijos patikslinti „vystymosi ir investicijų partnerystės sutarties“**, dėl kurios derėsis Europos Komisija ir valstybės narės, **turinį ir sąlygas**. Pabrėžia, jog būtina praktiškai įgyvendinti partnerystės ir daugiapakopio valdymo principus ir todėl siūlo, kad vietos ir regionų valdžios institucijos privaloma tvarka dalyvautų rengiant šias sutartis, derantis dėl jų ir jas įgyvendinant, kadangi jos tiesiogiai dalyvauja šiose sutartyse numatytose veiksmų programose. Vietos ir regionų valdžios institucijos turi dalyvauti nacionalinių sutarčių lygiu priimančias sprendimus dėl teminių prioritetų ir finansinių įsipareigojimų, taikytinų veiksmų programoms, kuriose jos dalyvauja;

46. siūlo, kad ir „vystymosi ir investicijų partnerystės sutartys“, ir „teritoriniai paktai“ įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ kiekvienoje valstybėje narėje įvestų **daugiapakopio valdymo sistemą**, kurioje dalyvautų įvairūs teritoriniai lygmenys (ES, nacionalinis, regioninis ir vietos) įgyvendinant tvirtesnę partnerystę su vietos ir regionų valdžios institucijomis. Prašo, kad vietos ir regionų valdžios institucijos (būdamos viešųjų paslaugų bendros finansuotojos ir (arba) bendros administratorės) pasirašytų šiuos teritorinius paktus⁽¹²⁾ ir visapusiškai dalyvautų juos rengiant, dėl jų derantis, juos įgyvendinant ir atliekant tolesnius veiksmus. Kaip ir Bendra strateginė programa, šie teritoriniai paktai turės apimti Sanglaudos fondą, ERPF, ESF, EŽŪFKP ir EŽF ir užtikrinti nuoseklumą su nacionalinėmis reformų programomis, sudarant palankesnes sąlygas jas įgyvendinti teritorijoje;

47. palankiai vertina tai, kad kaip ir dabartiniu laikotarpiu, parengtos **veiksmų programos yra pagrindinė priemonė** sanglaudos politikai įgyvendinti. Todėl primena, kad Europos Komisija turės užtikrinti, kad vietos ir regionų valdžios institucijos būtų visapusiškai įtrauktos rengiant šias programas, dėl jų derantis ir jas įgyvendinant;

48. pritaria **metinėms įgyvendinimo ataskaitoms, sudarantioms galimybę** stebėti pažangą, pasiektą įgyvendinant tikslus viso programavimo laikotarpiu, kaip tai daroma šiuo metu. Tačiau nemato prasmės įvesti naują reikalavimą atlikti įgyvendinamų programų vertinimą, kai Europos Komisija jau yra gavusi patvirtinimą dėl tam tikrų lėšų skyrimo;

49. pritaria Europos Komisijos pasiūlymui **reguliariai rengti politinius debatus** įvairiose kompetentingose Bendrijos institucijų tarnybose. Todėl yra pasirengęs Europos Komisijai padėti

⁽¹²⁾ Teritorinius paktus pasirašysiančios vietos ir regionų valdžios institucijos turi būti atrenkamos kiekvienoje valstybėje narėje atsižvelgiant į jų subnacionalines kompetencijas.

surengti šiuos debatus su savo nariais per Komiteto plenarines sesijas ar COTER komisijos posėdžius;

50. kaip ir Europos Komisija laikosi nuomonės, kad būtina **už sanglaudos politiką atsakingiems ministrams organizuoti reguliarius susitikimus atitinkamose Tarybos grupėse**⁽¹³⁾ ir aptarti programavimo srityje pasiektus rezultatus bei įvertinti pažangą, pasiektą įgyvendinant užsibrėžtus tikslus;

Partnerystė ir valdysena

51. laikosi nuomonės, kad strategijos „Europa 2020“ sėkmė priklauso nuo jos įgyvendinimo įtraukiant įvairius susijusius subjektus ES, nacionaliniu, regionų ir vietos lygmeniu taikant **daugiapakopio valdymo sistemą**. Todėl primena, kad būtina sudaryti teritorinius paktus ir labiau įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas;

52. primena, kad svarbu nustatyti **griežtesnius ir išsamesnius kriterijus, suteikiančius galimybę įgyvendinti partnerystės** su vietos ir regionų valdžios institucijomis principą rengiant Bendrijos ir nacionalinius strateginius tikslus bei veiksmų programas, dėl jų derantis ir juos įgyvendinant. Džiaugiasi, kad Europos Komisijos atlikti vertinimai rodo, jog vietos ir regionų valdžios institucijų ir teritorijos socialinių bei ekonominių veiklos vykdytojų įtraukimas yra pagrindinis sanglaudos politikos sėkmę lemiantis veiksnys;

Įgyvendinimas, sąlygos, paskatos ir sankcijos

53. primygtinai skatina vietos ir regionų valdžios institucijas užtikrinti, kad būtų kuo visapusiškiau išnaudoti jų **administraciniai ir instituciniai pajėgumai**, ir kaupti atitinkamus finansinius bei žmogiškuosius išteklius, kurie padėtų vykdyti sudėtingus ES finansuojamus projektus, visų pirma administracinės naštos ir biurokratizmo požiūriu; pabrėžia, jog būtina užtikrinti reikiamo lygio finansavimą tam, kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų tinkamai dalyvauti vykdamas didelius projektus, kuriuos finansuoja struktūriniai fondai;

54. **kategoriškai nepritaria nuostatams dėl makroekonominio (išorės) sąlygiškumo**, tai yra galimybei atsakyti struktūrinių fondų lėšas skirti miestams ir regionams dėl jų nacionalinės valdžios klaidų ir nusižengimų arba dėl to, kad pastaroji nesilaikė stabilumo ir augimo pakto reikalavimų. Dėl finansinių sankcijų ar paskatų, susijusių su Stabilumo ir augimo paktu, skirtų užtikrinti makroekonominę sąlygą, gali labai nukentėti vietos ir regionų valdžios institucijos, nors jos nėra atsakingos už tai, kad valstybės narės nesilaiko savo įsipareigojimų šioje srityje⁽¹⁴⁾;

⁽¹³⁾ Tai galėtų būti specialiai sanglaudos politikai skirtos formalios struktūros arba Bendrijų reikalų tarybos posėdžiai, kuriuose dalyvautų už sanglaudos politiką atsakingi ministrai.

⁽¹⁴⁾ 2010 m. gruodžio 1 d. RK nuomonė „Ekonominės politikos koordinavimo stiprinimas“, pranešėjas Konstantinos Tatsis (EL / ELP) CdR 224/2010 fin ir 2010 m. gruodžio 2 d. RK rezoliucija dėl 2011 m. prioritetų, CdR 361/2010 fin (konkrečiai 10 pt.)

55. remia **(vidaus) sąlygų nustatymą**, kuriuo siekiama sustiprinti sanglaudos politikos veiksmingumą. Tokios sąlygos turi būti glaudžiai susietos su sanglaudos politikos teminiais prioritetais, nebandant jas integruoti į platesnes struktūrines reformas, kurios tik bendrais bruožais susijusios su šios politikos vykdymu. Turėtų būti sutelkiamas dėmesys į struktūrines ir institucines sąlygas, kurios užtikrintų kuo geriausią sanglaudos lėšų panaudojimą. Jos turėtų būti paprastos, įmanomos įvykdyti, proporcingos ir *ex-ante* patikrintos;

56. pritaria tam, kad **toliau būtų taikomas bendras finansavimas Europos lygiu**, užtikrinantis vietos lygmens veiklos vykdytojų savarankiškumą ir atsakomybę. Kaip ir dabartiniu laikotarpiu, bendras finansavimas Bendrijos lygiu turi būti moduluojamas atsižvelgiant į kiekvieną tikslą ir kiekvieno regiono išsivystymo lygį. Vis dėlto prieštarauja bet kokiam bendro finansavimo procentinės dalies mažinimui, nes procentinės dalys neturi būti naudojamos kaip nepastovūs kintamieji biudžeto ribojimo atveju institucijoms pasirašius susitarimą dėl kitų metų finansinių perspektyvų. Be to kelia klausimą dėl Europos Komisijos siūlomų bendro finansavimo procentinės dalies moduliavimo atsižvelgiant į Bendrijos pridėtinę vertę, veiklos rūšis ir gavėjus. Šie moduliavimai gali sukelti sunkumų, galinčių nulemti neatitikimus ir dar labiau apsunkinti valdymo institucijų darbą. Galiausiai primena, kad bendro finansavimo procentinės dalys turi būti nustatytos kiekvienai veiksmų programai, kad atitiktų užsibrėžtus prioritetinius tikslus;

57. **prieštarauja pasiūlymui įsteigti veiklos rezervą**, grindžiamą strategijos „Europa 2020“ tikslais, nes būtų sunku jam nustatyti tikslų priskyrimo kriterijus. Šis veiklos rezervas gali būti naudingas pažangiausiems regionams neatsižvelgiant į kai kurių regionų, galbūt neturinčių palankių sąlygų teritoriniu, ekonominiu ar socialiniu požiūriu, įdėtas pastangas, ir neatsižvelgiant į kai kurių sprendimų pobūdį, visų pirma į sudėtingus integruotus sprendimus, kuriems parengti reikia daug laiko. Įsteigus veiklos rezervą, valstybės gali pradėti kelti nedidelio užmojo tikslus. Be to laikosi nuomonės, kad sukūrus veiklos rezervą tiek Bendrijos, tiek nacionaliniu lygiu, tai nebūtų didesnio investicijų veiksmingumo garantija. Tačiau Komitetas pritarė lankstumo rezervo sukūrimui (kuris nebūtų grindžiamas rezultatų kriterijumi). Šį rezervą sudarytų automatiškai suteikti asignavimai programavimo laikotarpiu ir jis būtų skirtas

— finansuoti bandomąsias iniciatyvas pažangaus, darnaus ir integracinio augimo srityje,

— arba skirti struktūrinių fondų paramą ekonominės, socialinės ar aplinkosaugos krizės atveju bendradarbiaujant su Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondų ir Europos Sąjungos solidarumo fondu;

58. **pritaria būtinybei įvesti naujas (vidaus) finansavimo sąlygų formas, kurios būtų susietos su rezultatais**, tačiau mano, kad siekiant užtikrinti nuoseklų struktūrinių sąlygų sistemos įgyvendinimą, reikia apibrėžti bendrus, teisingus, proporcingus ir vienodo požiūrio principu pagrįstus kriterijus, kuriais remiantis būtų galima aiškiai nustatyti, ar tam tikra sąlyga yra įvykdyta. Kiekybiniai tikslai turi tarnauti strateginiam programavimo valdymui ir nereikalauti neproporcingai didelių sąnaudų. Užsibrėžti atsižvelgiant į ribotą skaičių pažangos ir rezultatų rodiklių, jie padeda įvertinti pasiektą pažangą palyginti su pradine padėtimi ir nustatyti, kaip įgyvendinami prioritetiniai tikslai. Taigi, jiems neturi būti taikomos sankcijos, jeigu lauktų rezultatų pasiekta tik iš dalies. Kaip minėjo 2010 m. lapkričio 22–23 d. Lježe susirinkę už sanglaudos politiką atsakingi ministrai, šiuo metu yra taikoma keletas svarbių sąlygų ir jų veiksmingumas pasitvirtino. Tai visų pirma automatiško įsipareigojimo panaikinimo taisyklė, užbaigimo, kontrolės ir audito sistemų tvirtinimo taisyklės, papildomumo ir bendro finansavimo principai ir t. t. Šias vidines sąlygas galima taikyti toliau ir jas tobulinti;

59. primena, kad vietos ir regionų valdžios institucijų indėlis laikantis bendro finansavimo principo visiškai teisėtai suteikia Regionų komitetui galimybę dalyvauti konstruktyviame dialoge, kurio nori Europos Komisija, kad būtų galima išsamiau aptarti įvairias nuostatas dėl sąlygų, numatytų Penktojoje sanglaudos ataskaitoje, sudarius **darbo grupę dėl sąlygų** iš valstybių narių ir Europos Parlamento atstovų;

Vertinimas ir laukiami rezultatai

60. pritaria Europos Komisijos pasiūlymui **labiau orientuotis į rezultatyvumą** pasitelkiant išmatuojamus ir aiškius tikslus ir rezultatų rodiklius, iš anksto sudarytus atsižvelgiant į konkrečius kiekvieno regiono tikslus. Tačiau prašo Komisijos nevertinti pasiektų rezultatų tik pagal pažangą įgyvendinant strategijos „Europa2020“ tikslus. Todėl primena, kad 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu jau yra padaryta pažanga, įtraukus *ex-ante*, *in itinere* ir *ex-post* vertinimą; šios priemonės turėtų būti peržiūretos prieš toliau jas taikant;

61. pritaria tam, kad būtų naudojamas **ribotas bendrų rodiklių**, susijusių su ekonomine, socialine ir teritorine sanglauda ir strategija „Europa 2020“ **skaičius**, kad Europos Komisija galėtų atlikti bendrą ir tęstinį vertinimą visu programavimo laikotarpiu. Vis dėlto daugumą šių rodiklių reikės nustatyti regionų mastu, atsižvelgiant į kiekvieno regiono teritorines ypatybes ir užsibrėžtas prioritetines gaires. Jie, be kita ko, turės atspindėti tai, kiek reikalingas yra siūlomas sprendimas teritorijos vystymuisi;

Finansų inžinerijos priemonės

62. **pritaria finansų inžinerijos priemonių naudojimui**, kad būtų galima padidinti Bendrijos fondų svėrto poveikį. Tačiau apgailestauja, kad Komisija, nustatydamą, kada galima suteikti teisę gauti pagalbą, nurodo konkrečias temas ir mano, kad valstybėms narėms turi būti palikta teisė spręsti, kokių lygmeniu (nacionaliniu ar regioniniu) taikomos finansines priemones bus veiksmingesnės. Vis dėlto reikėtų supaprastinti ir išsamiau paaiškinti šių priemonių taikymo sąlygas, kad

- būtų daugiau galimybių dalyvauti EIB ir kitoms nacionalinio, regionų ar vietos lygmens bankinėms institucijoms,
- vietos ir regionų valdžios institucijos būtų skatinamos labiau naudotis šiomis priemonėmis ir užtikrinti saugų jų taikymą,
- būtų galima tenkinti visų – didelių ir mažų regionų poreikius, nes esamos priemonės yra pritaikytos tik plataus masto veiksmams;

63. turi abejonų dėl Europos Komisijos pasiūlymo nukreipti **finansinę paramą įmonėms** daugiausia naudojantis finansų inžinerijos priemonėmis, teikiant dotacijas paramos inovacijoms, aplinkosaugai ir kt. programų bendram finansavimui. Parama įmonėms įgyvendinant sanglaudos politiką turėtų būti teikiama išskirtinai finansų inžinerijos priemonėmis, kurios nesumažina subsidijų poreikio, nes ne visos veiklos rūšis galima finansuoti paskolomis ir ne visos institucijos gali vykdyti paskolomis finansuojamus projektus. Krizė parodė, kad recesijos laikotarpiu rinkos priemonės yra neveiksmingos. Vietos ir regionų valdžios institucijos turi nustatyti tinkamiausią paramos rūšį atsižvelgiant į kiekvieno regiono verslo ir ekonomines sąlygas, neatsiejant nuo konkurencijos politikos ir, svarbiausia, regioninės pagalbos;

Supaprastinimas

64. **prieštarauja bet kokiam esminiam dabartinės** struktūrinių fondų **valdymo sistemos keitimui**, kaip siūlo Europos Komisija, numatant parengti naujos redakcijos finansinį reglamentą. Todėl ragina Europos Komisiją palikti dabartinę sistemą, kuri jau pradeda duoti rezultatų (mažėja klaidų ir taisyklių pažeidimų), ir būtent šią sistemą prirėikus būtų galima tobulinti ir paprastinti;

65. pabrėžia, kad norint padidinti sanglaudos politikos veiksmingumą ir pagerinti rezultatus reikia rasti **procedūrų paprastumo bei veiksmingumo ir finansų valdymo pusiausvyrą**, kad sanglaudos politika būtų skaidresnė ir praktiškesnė. Visiškas regionų kompetencijos pripažinimas valdant ir kontroliuojant regionines veiklos programas būtų vienas šios pusiausvyros aspektų. Be to Regionų komitetas turėtų pateikti sprendimų, kaip dar labiau supaprastinti valdymo institucijoms fondų lėšų

naudojimo, o paramos gavėjams – lėšų gavimo taisyklės. Taip pat ragina Europos Komisiją toliau svarstyti supaprastinimo klausimą, kad visų pirma būtų galima paramos gavėjams sutrumpinti kompensavimo terminus;

66. ragina Europos Komisiją taikyti supaprastintus kompensavimo ERPF ir ESF paramos gavėjams metodus **nustatant standartizuotą vieneto įkainį ir vienkartinę išmoką**. Ragina valstybes nares padėti vietos ir regionų valdžios institucijoms, kad būtų galima greitai įgyvendinti šias nuostatas, kurios be kita ko padės labiau orientuoti programavimą į laukiamus rezultatus;

67. palankiai vertintų su teritorinio bendradarbiavimo programomis susijusių peržiūros procedūrą siekiant visoms programoms nustatyti bendras taisykles, kad partneriams būtų galima taikyti nacionaliniu lygiu pripažintas audito procedūras ir tokiu būdu pagrindiniams partneriams neberekėtų tikrinti kitų valstybių narių atlikto audito;

68. įspėja Europos Komisiją dėl pasiūlymo sutartyse numatyti **patikinimo deklaracijas** tarp valdymo institucijų ir Audito Rūmų. Šis pasiūlymas neturėtų apsunkinti vietos ir regionų valdžios institucijų darbo, turint omenyje kontrolės ir audito taisykles, ir sumažinti Europos Komisijos atsakomybę atliekant aiškintojo ir padėjėjo vaidmenį šioje srityje;

69. pabrėžia, kad finansų kontrolės ir audito praktika turi būti aiškiai pagrįstos reikalavimų laikymusi ir turėtų būti proporcingos; griežtai nepitaria „šliaužiančio reguliavimo“ procesui, kai valdančiosios institucijos yra „skatinamos“ imtis tam tikrų įvertinimo planų, nors tokio reikalavimo nėra, o auditorių naudojamuose standartiniuose kontroliniuose sąrašuose, kaip nustatė Lėšų koordinavimo komitetas, yra punktų, nenumatytų ES reglamentuose ir nereikalaujamų nacionaliniuose teisės aktuose;

70. džiaugiasi Europos Komisijos pasiūlymu pirmaisiais programavimo metais nebetaikyti **automatiško išipareigojimų panaikinimo taisyklės** ir norėtų, kad šie pirmieji metai būtų vertinami tik baigus vykdyti veiksmų programą. Ši sąlyga padės sumažinti vėlavimų, būdingų prasidėjus programavimo laikotarpiui, skaičių. Tačiau Europos Komisija ir valstybės narės turės rūpintis, kad veiksmų programos būtų tvirtinamos kiek galima anksčiau, kad sumažėtų tokių vėlavimų tikimybė;

71. apgailestauja, kad Europos Komisija nepateikė jokių pasiūlymų, kaip supaprastinti **projektų, iš kurių gaunamos pajamos**, teikimo tvarką, nes jų lėšų skaičiavimo būdas yra labai sudėtingas, o tai duoda priešingų rezultatų ir atbaido potencialius projektų rengėjus. Taip pat ragina Europos Komisiją supaprastinti ir paspartinti pagrindinių projektų tvirtinimo tvarką;

72. pritaria **išlaidų tinkamumo finansuoti taisyklių** derinimui tarp veiklos sričių, priemonių ir išteklių numatant išsamias nuostatas bendroje strateginėje programoje ir tiesiogiai ja paremtas įgyvendinimo teisinės nuostatas, kad būtų galima supaprastinti įgyvendinimo procedūras ir kiek galima sumažinti taisyklių pažeidimo pavojų. Vis dėlto teks rūpintis, kad vietos ir regionų valdžios institucijos visapusiškai dalyvautų rengiant šias tinkamumo finansuoti taisykles su valstybėmis narėmis, kad būtų galima užtikrinti tinkamą bendrą aiškinimą ir Bendrijos teisės aktų taikymą nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu.

2011 m. balandžio 1 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*
Mercedes BRESSO
